

Nr 23***Utlåtande i anledning av väckta motioner angående de mindre och medelstora företagens finansieringsproblem.***

I två till bankoutskottet hänvisade likalydande motioner, nr 493 i första kammaren av herr *Sundin m. fl.* och nr 594 i andra kammaren av *Hedlund m. fl.*, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla om en utredning av de mindre och medelstora företagens finansieringsproblem med särskild hänsyn till självfinansieringen och dess effekt på investeringsviljan samt om möjligheterna till en mera fullständig och kontinuerlig statistik beträffande kapitalanskaffningen i dessa företag, i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande motiveringen för denna hemställan hänvisas till motionen II: 594.

Över motionerna har utskottet inhämtat yttranden från fullmäktige i riksbanken, statistiska centralbyrån, bankspektionen, kommerskollegium, Företagareföreningarnas förbund, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Svensk industriförening, Sveriges grossistförbund och Sveriges köpmannaförbund. Kommerskollegium har bifogat till kollegium avgivna yttranden från rikets samtliga handelskamrar.

Remissinstanserna har delade meningar om behovet av en utredning om de mindre och medelstora företagens finansieringsproblem. *Riksbanksfullmäktige, kommerskollegium* samt nio av de tolv *handelskamrarna* avstyrker motionärernas förslag. *Företagareföreningarnas förbund* och *Svenska sparbanksföreningen* vill inte motsätta sig att en utredning kommer till stånd. Övriga remissinstanser tillstyrker motionärernas förslag. De handelskamrar som tillstyrker förslaget är *Gotlands handelskammare, Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare* samt *Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare*.

Riksbanksfullmäktige understryker behovet av förbättrad statistik över de mindre och medelstora företagens finansieringsförhållanden. Fullmäktige yttrar:

Som framhålles i motionerna är informationen om de små och medelstora företagens finansieringsförhållanden för närvarande knapphändig. Bättre information rörande de förhållanden som beröres i motionerna vore be-

hövlig. Fullmäktige vill dock ifrågasätta det lämpliga i att nu företaga en särskild utredning i frågan. Visserligen kan betydelsefulla områden av de mindre och medelstora företagens funktionssätt och arbetsbetingelser analyseras utan tillgång på statistik, men en mera allsidig belysning av problemen kan ges endast om ett tillfredsställande statistiskt material föreligger. För att få fram detta krävs emellertid ett betydande förberedelsearbete. Försök att i anslutning till en bestämd undersökning införskaffa informationer från de små och medelstora företagen gjordes av 1960 års företagskreditutredning, men resultaten blev på väsentliga punkter ofullständiga och blottade behovet av ett mera långsiktigt förbättringsarbete ifråga om statistikinsamlandet.

Inom statistiska centralbyrån pågår vad gäller investeringsstatistiken, vinststatistiken och statistiken över företagens finanstillgångar och skulder ett utvecklingsarbete, som bl. a. tar sikte på en förbättrad information om företag i lägre storleksgrupper. Detta utvecklingsarbete synes böra få fortsätta inom statistiska centralbyråns ram. För utformningen av här ifrågasvarande statistik erfordras liksom för utformning av annan statistik kunskap om vilka data, som är nödvändiga för de analyser som kan komma ifråga, och i vad mån uppgiftslämnarna är i stånd att lämna dessa data och dessutom villiga att göra det. Det bör emellertid enligt fullmäktige komma an på det statistikinsamlade organet att låta utföra de för dessa ändamål nödvändiga initialundersökningarna.

Med hänvisning till det anförda vill fullmäktige för närvarande avstyrka de remitterade motionernas utredningsyrkande men samtidigt förorda att den i motionerna behandlade frågan om en mera fullständig och kontinuerlig statistik över de mindre och medelstora företagens finansieringsförhållanden vinner beaktande inom redan existerande statistikproducerande organ.

Statistiska centralbyrån (SCB) redogör för det utvecklingsarbete som pågår i fråga om om statistiken över de mindre företagens kapitalanskaffning:

Vid sidan av statistiken över företagens intäkter och kostnader («vinststatistiken»), vilken ingår bland SCB:s ordinarie arbetsuppgifter, har sedan ett par år i form av provundersökningar även upprättats kreditmarknadsstatistik för företag. Den information som dessa båda statistikgrenar tillsammans ger om ingående företag torde i och för sig tämligen väl täcka de behov som anmälts i motionerna.

Nämnda statistikgrenar, som berör industri, handel och samfärdsel, har hittills så gott som enbart gällt större företag. I samband med tillkomsten av SCB:s företagsregister har dock förberedelser påbörjats för en utvidgning av vinst- och kreditmarknadsstatistiken till att omfatta även mindre företag, samtidigt som möjligheterna för en samordning av de båda statistikgrenarna undersöks. En första provundersökning har utförts, vilken avsåg förhållandena inom industrin år 1963. Sannolikt kommer den att följas av ytterligare en provundersökning avseende år 1964 omfattande såväl industri- som handelsföretag.

Vad ovan sagts gäller årsstatistik. Inom SCB bedrivs emellertid även provverksamhet i syfte att skapa en korttidsstatistik inom detta område. F. n. pågår försök att medelst barometerteknik skaffa dylik information. Det har även diskuterats att kombinera en korttidsstatistik för kreditmarknadsuppgifter med SCB:s kvartalsundersökningar över investeringsverksamheten.

En sådan kombinerad statistik skulle kunna ge ett gott underlag för analyser av det slag som omtalas i motionerna.

Generellt kan beträffande SCB:s planerade finansiella företagsstatistik sägas, att den i första hand är avsedd att ge totalsiffror gällande hela riket. Önskan att erhålla effektivast möjliga urval har därvid medfört, att de större företagen måst »överrepresenteras», medan de mindre företagen blivit sämre företrädade. För att den i motionerna önskade informationen om speciellt de mindre företagens förhållanden skall kunna fås med tillräcklig precision, måste antalet mindre företag i de olika urvalen därför sannolikt ökas väsentligt, vilket kommer att medföra förhöjda kostnader för statistikproduktionen. I detta sammanhang får SCB understryka svårigheterna att erhålla nödvändiga primäruppgifter från de mindre företagen. En absolut ofrånkomlig förutsättning för den tilltänkta utbyggnaden är av den anledningen, att uppgiftsplikt införes för de statistikgrenar, där sådan för närvarande saknas.

Sveriges hantverks- och industriorganisation diskuterar bl. a. om en förbättrad statistisk information skall åstadkommas i statliga myndigheters regi:

I den offentliga debatten om småföretagens konkurrensmöjligheter har svårigheterna att erhålla långfristiga krediter intagit en framskjuten ställning. Den faktiska kunskapen om dessa problem är emellertid begränsad, bl. a. till följd av en ännu ofullständig kreditmarknadsstatistik. Motionärernas önskemål beträffande en utredning av härmed sammanhängande problem samt möjligheterna att förbättra den statistiska informationen är därför i och för sig väl berättigade. Samtidigt måste konstateras att uppgiften inrymmer betydande svårigheter. Undersökningens objekt skulle utgöra ett stort antal företag med sinsemellan mycket skilda problem och förhållanden. Uppgifter skulle få insamlas icke blott rörande företagens individuella finansieringsförhållanden utan även om en rad bakomliggande faktorer etc. Även om varje bidrag till det knapphändiga informationsmaterialet på detta område måste hälsas med tillfredsställelse, kan likväl frågan ställas om arbetsuppgifter av denna karaktär icke borde överlåtas åt privata initiativ. Statsmakternas åtgärder synes böra utformas som ett huvudsakligen indirekt stöd, exempelvis genom anslag till samhällsvetenskaplig forskning inom detta område, genom rekommendationer till kreditinstituten rörande utformning av kreditstatistiken etc.

Kommerskollegium redogör för vidtagna och planerade åtgärder som har betydelse för de mindre och medelstora företagens kapitalanskaffning. Kollegium anför:

En rad åtgärder har efter hand vidtagits för att underlätta småföretagens finansieringsproblem. Först må nämnas den möjlighet för affärsbankerna att lämna mindre krediter utan säkerhet, som tillkom genom 1955 års banklag. Det blev också genom nämnda lag — till särskilt gagn för de mindre företagen — tillåtet för bankerna att lämna bundna lån med en löptid av i allmänhet högst tio år. För utlämnande av företrädesvis långfristiga lån till mindre och medelstora företag har tillkommit de halvstatliga kreditinstituten Aktiebolaget Industrikredit och Aktiebolaget Företagskredit, vilka sammantagna har en utlåningskapacitet av omkring 500 milj. kronor. Det sistnämnda av de båda kreditinstituten tillkom så sent som år 1963. Vidare bör

framhållas att det av kommerskollegium och företagareföreningarna administrerade kreditstödet till hantverk och småindustri för att tillgodose behovet av toppkrediter av i huvudsak långfristig karaktär efter hand har utökats. Detta gäller främst utlåningskapaciteten hos företagareföreningarna, som under de senaste fyra åren tredubblats och för innevarande år uppgår till drygt 40 milj. kronor. Slutligen må även erinras om de lokaliseringspolitiska stödåtgärder som enligt beslut av 1964 års riksdag skall börja tillämpas från och med den 1 juli i år, vilka torde få betydelse även för den mindre företagsamheten inom stora delar av landet.

I förevarande sammanhang synes även böra omnämnas det förslag till lag om företagsinteckning m. m. som överlämnats av förlagsinteckningskommittén (SOU 1964: 10) och som efter remissbehandling är föremål för övervägande inom justitiedepartementet. Ett genomförande av kommitténs förslag skulle i hög grad vidga de mindre företagens möjligheter att ställa säkerhet för krediter.

Med anledning av vad i motionen sägs om svårigheterna på grund av begränsade finansieringsmöjligheter att föra fram goda idéer av kommersiell eller teknisk natur, bör erinras om tillkomsten av Institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, INFOR, enligt beslut av 1964 års riksdag. Institutet, som för budgetåret 1964/65 erhållit ett investeringsanslag av 20 milj. kronor till sin verksamhet och som har till uppgift att finansiellt medverka till att resultat av forskning och uppfinnarverksamhet utvecklas vidare med sikte på industriell tillämpning, synes kunna komma att spela en viktig roll vid exploateringen av uppfinningar hos de mindre företagen.

Av det ovan sagda torde framgå, att kapitalanskaffningen på många olika sätt underlättats för de mindre företagen. De resurser, som i olika stödformer står till förfogande för ändamålet, har emellertid i stor utsträckning tillkommit i så näraliggande tid att effekten därav ännu icke kan bedömas.

Med stöd av vad ovan anförts anser kollegium icke tillräckliga skäl föreligga för tillsättande av den i motionerna begärda utredningen av de mindre och medelstora företagens finansieringsproblem.

Svenska bankföreningen avvisar såsom oberättigade påståendena att de mindre och medelstora företagen skulle befinna sig i underläge i konkurrensen om bankkrediter. Noggranna kreditanalyser, som under en följd av år verkställts inom bankföreningen, visar klart att något missgynnande av småföretagsamheten inte förekommit vare sig i tider av kreditåtstramning eller eljest. Liknande synpunkter framföres även av *bankinspektionen* och *kommerskollegium*.

Betydelsen för de mindre och medelstora företagen av AP-fondernas tillväxt tas upp i några yttranden. *Företagareföreningarnas förbund* uttalar:

Den avlastning som AP-fondernas tillväxt kan komma att medföra för de institut, som traditionellt försett bostadsmarknaden med krediter, kan dessutom på sikt medföra vidgade möjligheter för dessa institut att tillgodose bland annat de mindre och medelstora företagens kreditbehov.

Samma synpunkt framföres även av *Svenska sparbanksföreningen*.

Sveriges grossistförbund anser att de mindre och medelstora företagen direkt bör få ökad tillgång till AP-fondmedlen. Förbundet uttalar:

Motionärerna pekar på flera olika faktorer, som verkar i ogynnsam riktning när det gäller de mindre och medelstora företagens finansiering och understryker bl. a. de konsekvenser, som den lägre självfinansieringsgraden leder till. Vi vill instämma i vad motionärerna här anför och framhålla, att det inte minst är den omstrukturering av kapitalmarknaden, som blir en följd av AP-fondernas tillväxt, som i detta sammanhang måste uppmärksammas. De mindre och medelstora företagen har — bortsett från återlånen, som i varje fall med nuvarande konstruktion spelar en underordnad roll för dessa företag — inte tillgång till AP-fondmedlen, och det är enligt vår uppfattning nödvändigt att man finner en lösning på detta problem. Hur detta skall ske bör bli en av de uppgifter, som den av motionärerna föreslagna utredningen bör beakta, men vi vill dock här peka på möjligheten att ge bankerna rätt till refinansiering i AP-fonderna för långfristiga lån, som bankerna ställer till företagens förfogande. Vi vill i detta sammanhang understryka, att vi rent generellt anser det vara att föredraga att bankerna ges ökad möjlighet till direkt medverkan i denna långfristiga kreditgivning framför att man ytterligare uppspaltar kapitalmarknaden i olika sektorer genom särskilda branschinstitut.

Sveriges hantverks- och industriorganisation uppehåller sig särskilt vid de mindre och medelstora företagens självfinansieringsproblem. Organisationen anför följande:

Den primära skillnaden i finansieringsbehov mellan mindre och större industriföretag kan hänföras till det faktiska förhållandet, att de sistnämnda redan uppnått en betydande storleksordning, upparbetat stabila försäljningsmarknader och därför haft tillfälle att hos kreditgivarna skapa förtroende för sin stabilitet och sina framtidsutsikter. Det egna kapitalet står ofta i en betryggande relation till främmande kapital, och ökade kapitalbehov kan tillfredställas genom upptagande av förlags- eller obligationslån samt genom nyemission. För de mindre företagen gäller vanligen helt andra förhållanden.

Självfinansieringsgraden kan uppfattas som en måttstock på företagets finansiella styrka. Enligt en undersökning av ett urval aktiebolag, utförd av Skandinaviska Banken år 1962, utgjorde således det egna kapitalet inom företag tillhörande den minsta storleksgruppen i genomsnitt 10—15 % av balansomslutningen. Som jämförelse kan nämnas att det egna kapitalet i de undersökta börsnoterade företagen uppgick till i genomsnitt 50 %. Andra undersökningar har kommit till liknande resultat. Småföretagens otillräckliga självfinansieringsgrad medför givetvis svårigheter vid kreditanskaffningen. Samtidigt ökas härigenom företagets kreditefterfrågan. Den låga självfinansieringsgraden kan ha ett flertal orsaker; först och främst kan nämnas bristande konkurrensförmåga, vilket medför dålig lönsamhet. Bristande konkurrensförmåga får emellertid inte alltid ses som en följd av att företaget på grund av sin litenhet tvingas arbeta med ineffektiva produktionsmetoder. I själva verket synes en rad andra faktorer kunna ha väl så stor inverkan på småföretagens finansieringsförhållanden. I första hand kan nämnas att de mindre företagens affärsbokföring ofta ej medger en tillfredsställande kostnadskalkylering, då den huvudsakligen inriktats på att uppfylla gällande lagbestämmelser. Följden blir då att mindre lönsamma tillverkningar bibehålls, att prissättningen inte anpassas till de faktiska produktionskostnaderna, att lönsamheten är otillfredsställande etc. Dessa

förhållanden talar för en målmedveten utbyggnad av samhällets och privata institutioners insatser för utbildning och fortbildning av företagsledare.

En annan faktor, som i sammanhanget torde ha väsentlig betydelse, är de mindre företagens marknadssituation. På inköpssidan saknar småföretagen normalt inflytande över prissättningen och är av olika skäl även i övrigt tvingade att acceptera leverantörernas villkor, medan företagen inte har kompenserande fördelar på försäljningssidan. Denna marknadssituation medför bl. a. att småföretagen ofta tvingas lämna kundkrediter, som är betydligt längre än de leverantörskrediter, som kan erhållas. Bl. a. dessa förhållanden medför också betydande svårigheter för företagen att över huvud taget anskaffa krediter. En väsentlig orsak till kreditsvårigheterna är vidare de mindre företagens brist på bankmässigt belåningsbara tillgångar.

I syfte att underlätta de mindre företagens kreditförsörjning har statsmakterna som bekant under senare år genomfört en förstärkning av utlåningskapaciteten inom vissa specialkreditinstitut. Åtgärderna har avsett utvidgning av utlåningen från företagareföreningarna och från AB Industri-kredit samt skapande av AB Företagskredit. Alltjämt torde emellertid de särskilda kreditinstitutens utlåning vara av begränsad betydelse i jämförelse med den reguljära kreditmarknadens kreditgivning till mindre och medelstora företag. I sammanhanget synes det vidare naturligt att ställa frågan huruvida den svenska kreditmarknaden över huvud taget är anpassad för de mindre företagens behov, särskilt i de fall där bankerna genom olika lagregler är förhindrade att lämna krediter till företag, som i och för sig bedöms som stabila och räntabla. För närvarande torde de mindre industriföretagen ha tillgång till en betydligt mindre andel av den för industrin tillgängliga kapitalmarknaden än deras produktionsinsats synes motivera. De institutionella bristerna i den svenska kreditmarknaden kan rimligen antas försvåra effektivitetsförbättringar inom småindustrin i form av rationaliseringar, ökad mekanisering etc. Huruvida småföretagens kreditsvårigheter ur samhällsekonomisk synpunkt bör föranleda ytterligare stödåtgärder är dock delvis en annan fråga. Ett effektivt näringsliv förutsätter en rationell fördelning av kapitalmarknadens resurser; ökade stödåtgärder — allmänna eller individuellt utformade — bör därför vidtagas under hänsynstagande till vederbörande företags lönsamhet och framtidsutsikter. Genom en liberal utformning av reglerna för den reguljära kreditmarknadens verksamhet ökar möjligheterna att uppnå en ur samhällets synpunkt effektiv avvägning mellan alternativa kapitalplaceringar. Enligt organisationens uppfattning bör också framtida reformer inriktas på åtgärder av detta slag. Förslaget om företagsinteckning får ur denna synpunkt betraktas som ett betydelsefullt steg i rätt riktning.

Handelskammaren i Gävle föreslår att informationen om existerande lånemöjligheter för de mindre och medelstora företagen skall förbättras. Handelskammaren anför:

Intresset för det mindre och medelstora näringslivets förhållanden, utveckling och rationalisering har under de senaste åren varit påfallande stort från det allmännas sida. Detta gäller icke minst kreditförsörjningen. Statslån, understöd och subventioner, garantilån och kreditfaciliteter av andra slag har gång på gång diskuterats och i en del fall även lett till statliga och enskilda åtgärder på området. En hel flora av lånebeviljande instanser har härigenom uppstått, en flora som är så mångskiftande, att det emellanåt

ställer sig svårt för den enskilde mindre och medelstore företagaren att orientera sig på området. Handelskammaren är av den uppfattningen, att det skulle ha sin givna betydelse om statsmakterna ville upprätta en förteckning över de olika lånemöjligheter och organ som förefinns och de olika för stöd och lån föreskrivna villkoren. En sådan förteckning skulle ha betydelse icke endast för företagsamhetens utövare utan också för de riksdagsledamöter, som tid efter annan i riksdagen framför motioner om stödåtgärder av skilda slag. Handelskammaren föreslår, att en katalogisering av föreslagen art anförtros åt Kungl. Kommerskollegium.

Utskottet. I motioner till föregående års riksdag väcktes förslag om en utredning med uppgift att utarbeta ett långsiktigt program för samhällets stöd åt de mindre och medelstora företagen. De avstyrktes av bankoutskottet (utl. nr 27) och föranledde ingen riksdagens åtgärd.

Uppgiften för den utredning som föreslås i de nu föreliggande motionerna är mindre vittsyftande. Utredningen skall avse de mindre och medelstora företagens finansieringsproblem, varvid särskild uppmärksamhet skall ägnas självfinansieringen och dess effekt på investeringsviljan. Vidare bör möjligheterna att förbättra statistiken över de mindre och medelstora företagens kapitalanskaffning undersökas.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att en rad åtgärder av betydelse för de mindre och medelstora företagen vidtagits under senare år. Bland dessa kan först nämnas inrättandet av AB Företagskredit, som har till uppgift att förmedla långfristiga sekundärkrediter till mindre och medelstora företag. Utlåningskapaciteten hos AB Industrikredit, vars verksamhet är inriktad på primärkrediter, har vidgats. Särskilda kreditinstitut har bildats för företag som är verksamma med förädling eller distribution av produkter från jordbruk och skogsbruk. En kraftig utökning har successivt ägt rum av det kreditstöd som av företagareföreningarna förmedlas till hantverk och småindustri. Inom stora delar av landet kommer det statliga lokaliseringsstödet att få betydelse för mindre och medelstora företag. I detta sammanhang bör också påminnas om institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, INFOR, som torde komma att spela en viktig roll särskilt för de mindre och medelstora företagen.

En rad olika kreditmöjligheter står i dag de mindre och medelstora företagen till buds. Handelskammaren i Gävle föreslår i sitt remissyttrande att en förteckning skall upprättas över alla befintliga stöd- och lånemöjligheter samt över de organ som är verksamma härmed. Enligt utskottets mening skulle det vara av värde för företagen om en sådan översikt sammanställdes. Säsom handelskammaren uttalat, torde detta närmast vara en uppgift för kommerskollegium.

I propositionen nr 113 har bl. a. framlagts förslag om vidgade möjligheter för banker och andra kreditinstitut att lämna bundna lån. Utskottet, som i ett senare utlåtande kommer att redovisa sitt ställningstagande till propositionen

nen, vill i detta sammanhang framhålla att sådana lån bedömts medföra fördelar särskilt för de mindre och medelstora företagen.

Remissinstanserna har genomgående betonat, att en annan åtgärd som kan bli till stort gagn för de mindre och medelstora företagen vore att skapa möjlighet till s. k. företagsinteckning. Det förslag härom som framlagts av förlagsinteckningskommittén är för närvarande föremål för prövning inom justitiedepartementet.

Med det anförda har utskottet velat peka på att ett flertal konkreta åtgärder med speciell inriktning på de mindre och medelstora företagen vidtagits eller planeras. En grundläggande förutsättning för ett fortsatt reformarbete är — såsom också motionärerna antyder — att kunskapen om de mindre och medelstora företagens finansieringsförhållanden förbättras. Detta kan ske först när ett tillräckligt statistiskt material föreligger. Såsom be-lysts av statistiska centralbyrån har en utbyggnad av statistiken över de mindre och medelstora företagen påbörjats.

Utskottet finner det önskvärt och lämpligt att det pågående utvecklingsarbetet inom centralbyrån fortsätter. Att en särskild utredning rörande de här avsedda företagen skulle tillkallas i nuvarande läge finner utskottet icke motiverat.

Åberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att motionerna I: 493 och II: 594 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 27 april 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ståhle, Hilding, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson*, Palm, Augustsson, Mattsson och Lundberg;

från a n d r a kammaren: herrar Regnéll, Berglund*, Franzén i Motala, Larsson i Umeå, Ekström i Iggesund, Haglund*, Börjesson i Glömminge* och Fridolfsson i Rödeby.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Hilding, Gustaf Henry Hansson, Mattsson, Lundberg, Berglund, Regnéll, Larsson* i Umeå och *Börjesson* i Glömminge, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande som börjar på sidan 7 med orden »Utskottet vill inledningsvis» och slutar på sidan 8 med orden »utskottet icke motiverat» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Trots de åtgärder som under senare år vidtagits för att skapa möjligheter till krediter för företagen är den nuvarande marknadsmekanismen ofullkomlig då det gäller att försörja de mindre och medelstora företagen med riskvilligt kapital. Utskottet befarar att det stora kapitalbehov som kommer att göra sig gällande inom företagsamheten under de närmaste åren medför stora finansieringsproblem för det mindre företaget. Som framhållits i motionerna gör sig svårigheterna att i ett skärpt kreditläge skaffa riskvilligt kapital först gällande för de mindre och medelstora företagen.

För att man skall kunna vidtaga effektiva åtgärder i syfte att skapa nya möjligheter för företagen att skaffa riskvilligt kapital fordras att kunskapen om de mindre och medelstora företagens finansieringsförhållanden förbättras. När man fått tillgång till fakta om de mindre och medelstora företagens självfinansiering och problem vid kapitalanskaffning finns större möjligheter att tillvarata de bästa utvecklingsmöjligheterna inom näringslivet och vid varje aktuellt tillfälle använda de lämpligaste medlen. Utskottet finner det lämpligt att den i motionerna begärda utredningen kommer till stånd.

Handelskammaren i Gävle föreslår i sitt remissyttrande att en företeckning skall upprättas över alla befintliga stöd- och lånemöjligheter samt över de organ som är verksamma härmed. I detta sammanhang bör erinras om att utskottet redan 1962 i ett av riksdagen godkänt utlåtande (nr 23) förordade att en upplysningsbroschyr rörande de olika kreditformerna för mindre företag skulle komma till stånd. Arbetet med denna broschyr bör påskyndas.»;

dels att utskottet bort hemställa,

»att riksdagen med bifall till motionerna I: 493 och I: 594 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning av de mindre och medelstora företagens finansieringsproblem med särskild hänsyn till självfinansieringen och dess effekt på investeringsviljan samt om möjligheterna till en mera fullständig och kontinuerlig statistik beträffande kapitalanskaffningen i dessa företag.»